

EDİTÖRDEN / EDITORIAL

Değerli *Kader* okuyucuları,

Tarihle/gelenele ilişkimiz, insanın iki deneyimi üzerinden anlaşılabilir: İlkinde, insan kontrollü bir şekilde geleneğe eşlik eder, onun içinde ve onunla birlikte akar. Tıpkı bir okyanusta rotasını oluşturduktan sonra varış noktasına doğru seyreden bir denizci gibi. Bu arzu edilendir. İkincisinde ise insan tarihin ve geleneğin seline kapılıp sürüklenir. Bu sürüklenme insanın kendi iradesi dışındadır ve nereye gittiği, nasıl bir sonla karşılaşacağı konusunda hiçbir fikri ve iradesi yoktur.

Yönlendirici değerlerle (*hidayet*) insana bir gaye (rota) oluşturan Kur'an-ı Kerim, insanın şimdiki zamanının ve geleceğinin geçmişten daha iyi olması gerektiğini, Allah'ın hayatın akışını *iyi bir gayeye* yönlendiren *hakîm Varlık* oluşuna bağlar. Bu hikmet gereği Kur'an, insanın mevcut zamanına geçmişin hayaletlerini musallat ederek şimdisini ve geleceğini esir alanlara (*atalar kültü*) karşı uyarıda bulunur. Bu açıdan bakıldığında, inananların en mutlu zamanlarını (*asr-ı saadet*) sürekli geçmişte aramaları (*döngüsel tarih ve köken miti*) Kur'an'ın geçmiş ve gelecek tasavvuruna taban tabana zıttır. Asr-ı Saadet, daha iyi bir geleceğin formlarını içinde barındıran tohum zaman olarak görülmelidir, insanın dönüp dolaşıp dönmesi gereken bir zaman kesiti olarak değil. "Gelecek geçmişten daha hayırlıdır/daha hayırlı olmalıdır" (Duhâ, 4) buyuran; "Düşüş yaşayan toplumların hemen ayağa kalkmalarını sağlayacak değerler yaratmasını" (İnşirâh, 7) talep eden Kur'an, insanı kendi gerçek zamanını var etmeye çağırılmaktadır. Kur'an-ı Kerim'in, "Her türlü gam ve keder bulutunun gölgelediği milletleri, bu kederin kaynağına yönelik bir teselli (*selvâ*) bulmaya, sonra da oradan koparak umuda (*menn*) yönelmeye" (Bakara, 57) çağırması da aynı amaca yöneliktir. Yine aynı gayeyle, "Her bilenün üzerinde bir başka bilen vardır" (Yusuf, 76) diyerek, geçmişin birikimini dikkate alan ama onu aşmaya gayret eden bir bilgi ahlakı teklif eder Kur'an. İnsanı geçmişin hasretini çekip durarak avunan ve böylece zamanın hüsrana uğrattığı bir nesneye dönüşmemesi, bir kişilik kaybına uğramaması (Asr Suresi) yönünde sürekli uyarır.

Her durumda insanın kendi zamanını inşa etmeye yönelen her çabası değerli ve saygındır. Geçmiş, şimdiki zamanın inşasındaki rolünden dolayı vefa beklemektedir. Bu anlaşılabilir bir şeydir. Bu da geçmişle geleceği sürekli iletişim halinde tutan bir kapsamlı ufka ihtiyaç duyar. Kur'an'ın iletişim/diyalog çağrısı aynı zamanda mevcudu aşma çağrısıdır. Kitap ehlini iletişime çağırılmak için seçtiği kelime (*te'âlev*), yücelmeyi, mevcut tarihsel-

toplumsal koşulları aşarak daha iyiyi var etme davetini içinde barındırır. Müslüman halkların tarihleriyle ve gelenekleriyle ilişkilerinin mantığı da bu olmalıdır.

Kader'in yeni sayısının bu düşünceler ışığında okunmasını ve değerlendirilmesini arzu ederim. Bu vesileyle yeni sayımıza kıymetli yazılarıyla hayat veren değerli yazarlarımıza, yazıların kabulünden yayınlanmasına kadar geçen yorucu süreci takip eden editörler kurulundaki bütün arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ediyorum. Geleceğimizin geçmişimizden daha hayırlı olmasını Allah'tan diliyorum, gelecek sayımıza sağlıklı ulaşmayı temenni ediyorum.

Prof. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN

Editör